

Sygn. akt IV U 548/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Górczyńska-Bebłot

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Ewelina Trojanowska

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2018 roku w Częstochowie

sprawy G. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania G. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 29 marca 2018 roku Nr (...)

**zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału
w C. z dnia 29 marca 2018 roku Nr (...)
i przyznaje ubezpieczonemu G. M. prawo do emerytury od dnia 12 marca 2018 roku.**

Sygn. akt IV U 548/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 marca 2018 roku, nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania G. M. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony legitymuje się co prawda wymaganym 25-letnim okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym, jednakże nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz na dzień zgłoszenia wniosku o emeryturę nie osiągnął wieku 60 lat.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł G. M., zarzucając że legitymuje się ponad 15-letnim okresem wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

G. M. urodził się w dniu (...). W dniu 6 marca 2018 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury wnosząc we wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku

w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Z załączonych do wniosku dokumentów wynika, że na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący legitymuje się ogólnym stażem emerytalnym w wymiarze 25 lat, w tym 23 lata,

9 miesięcy i 25 dni okresów składkowych, 9 miesięcy i 10 dni okresów nieskładkowych oraz 5 miesięcy i 10 dni okresów uzupełniających. Nadto organ rentowy przyjął, że ubezpieczony legitymuje się okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w Przedsiębiorstwie (...) Spółka Akcyjna na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15, wymiarze 14 lat, 7 miesięcy i 26 dni, do którego zaliczył okres zatrudnienia od 1 sierpnia 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku, z wyłączeniem przypadających w jego trakcie nieskładkowych okresów niezdolności do pracy z powodu choroby.

(v. akta rentowe)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z postanowieniami art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku poz. 1383 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W myśl art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4).

Co należy rozumieć pod pojęciem „przepisów dotychczasowych” rozstrzygnięte zostało w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01 (OSNP 2002/10/243), w której wskazano, iż zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione

w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych

w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zgodnie z § 3 w/w rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych (§ 4 ust. 1). Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1).

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony spełnia wszystkie powołane wyżej warunki do uzyskania prawa do emerytury, albowiem z dniem (...) ukończył 60 lat, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa i według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okres pracy w wymiarze ponad 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Spór w niniejszej sprawie dotyczy wyłącznie kwestii, czy odwołujący legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy z okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1 sierpnia 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku (15 lat i 5 miesięcy) na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 wyłączył ubezpieczonemu okresy od 1 do 6 marca 1994 roku (6 dni), od 27 lipca do 22 sierpnia 1994 roku (27 dni), od 19 do 20 lutego 1996 roku (2 dni), od 11 kwietnia do 12 maja 1996 roku (1 miesiąc i 2 dni), od 29 listopada 1996 roku do 24 stycznia 1997 roku (1 miesiąc i 26 dni), od 5 kwietnia do 5 maja 1997 roku (1 miesiąc i 1 dzień), od 15 do 20 lipca 1997 roku (6 dni), od 16 lutego do 2 kwietnia 1998 roku (1 miesiąc i 15 dni) oraz od 30 lipca do 13 października 1998 roku (2 miesiące i 15 dni) niezdolności do pracy z powodu choroby i pobierania w tym czasie zasiłku chorobowego.

W konsekwencji spór w sprawie sprowadza się wyłącznie do ustalenia, czy organ rentowy prawidłowo z powyższych okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych wyłączył okresy, w których odwołujący przebywał na zwolnieniach chorobowych.

W ocenie Sądu Okręgowego błędny jest pogląd organu rentowego, iż ubezpieczonemu przy obliczaniu stażu pracy w warunkach szczególnych, nie należy uwzględnić okresów niewykonywania pracy, za które po dniu 14 listopada 1991 roku otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zgodnie z wielokrotnie wyrażanym przez Sąd Najwyższy poglądem, który Sąd Okręgowy w pełni akceptuje i przyjmuje za własny, wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 roku określonego w art. 184 ustawy z 1998 roku

o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 roku, czyli z pominięciem okresów zasiłków chorobowych. Sytuacja osób wymienionych w art. 184 ustawy, opisywana jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega na spełnieniu się tylko części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe. Ochrona ekspektatywy może wynikać z jej istoty, lecz może także zyskiwać wzmocnienie w prawie. Funkcję takiego wzmocnienia spełnił art. 184 ustawy emerytalno-rentowej wobec pozostających w toku stosunków nabywania prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach przed dniem

1 stycznia 1999 roku. W przepisie tym ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego

i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa nie mogła wygasnąć wskutek nowej regulacji ustalania stażu pracy w szczególnych warunkach (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 roku, II UK 313/09, LEX nr 604213; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, I UK 12/11, LEX

nr 989126; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2012 roku, III UK 99/11, LEX nr 1227193; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012 roku, I UK 367/11, LEX nr 1215125; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 maja 2013 roku,

III AUa 1239/12, LEX nr 1316202; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 marca 2013 roku, III AUa 1197/12, LEX nr 1294837; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 lutego 2013 roku, III AUa 1495/12, LEX nr 1289754; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 stycznia 2013 roku, III AUa 997/12, LEX nr 1267193; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 września 2012 roku, III AUa 17/12, LEX nr 1217729; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 7 marca 2013 roku, III AUa 68/13, LEX nr 1293660; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 grudnia 2012 roku, III AUa 1489/12; LEX nr 1282575).

W konsekwencji powyższego, staż pracy w warunkach szczególnych należało obliczać odwołującemu bez wyłączenia z niego okresów niewykonywania pracy, za które po dniu 14 listopada 1991 roku otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia

z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i wówczas wynosi on 15 lat, 5 miesięcy. Przez cały ten okres ubezpieczony wykonywał prace kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15, tj. prace wymienione w Wykazie A, dziale VIII, poz.2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.)

Ubezpieczony legitymuje się zatem okresem pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz spełnia wszystkie pozostałe warunki do nabycia prawa do emerytury.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 12 marca 2018 roku.